

Josep Maria Bosch i Torrens (1919-2002)

Sacerdot, educador i home del país, fundador de l'escola Decroly

► Bartomeu Palau

Prevere, historiador i pedagog. Aquestes són les tres paraules en les que, habitualment, hom començaria una biografia de Josep Maria Bosch. Tot i reconeixent la veracitat d'aquests mots, jo començaria la seva biografia dient que era un home sorprenent, original, contradictori i, sobretot, mestre cent per cent. Mossèn Bosch va ser, en paraules de Ramon Folch i Camarasa, un "home de contrastes, de seny i de rauxa, d'inspiracions genials, de dèries, de tossuderies fins i tot, d'excèsos, d'admiracions apassionades, dotat d'una intel·ligència excepcional i d'un autèntic amor per als infants".

Mossèn Bosch (com el coneixia tothom) té en la història de la pedagogia catalana un mèrit especial: és potser l'únic mestre que no ha estat mai partidari de l'eclecticisme en la seva pràctica docent i gràcies a això, hem gaudit a Catalunya del mètode Decroly aplicat en la seva major puresa. Només dos mètodes ens han arribat tal com els havia pensat el seu creador: el mètode Montessori i el mètode Decroly. El primer, ens va arribar de la mà de la mateixa Maria Montessori, i el segon, de la mà d'en Josep Maria Bosch.

La gran majoria dels nostres mestres són eclèctics: copien i esportuen de diferents mètodes fins a crear el seu propi estil personal (d'aquí ve la coneguda frase castellana de "cada maestrillo su librillo"), però en el cas de Mn. Bosch, la seva fidelitat al mètode Decroly va ser total fins el punt que la seva escola va ser reconeguda i autoritzada amb tots els pronunciaments favorables, per la mateixa "École Decroly" de Brussel·les. No obstant, val a dir que tot i ser fidel al Mètode, l'Escola Decroly de Barce-

lona va adquirir un estil propi; i així és com ho descriu Valèrie Decordes, col·laboradora del Dr. Ovide Decroly, en el seu llibret "L'Escola Decroly de Barcelona" (1961): "Amb tot i el seu entusiasme pel Decroly, la labor de l'Escola Decroly de Barcelona no és, evidentment, la de plagiar servilment un sistema, que per ser plagiat no podria ser Decroly. L'Escola de Barcelona busca, investiga; de cada assaig, de cada experiència, adquireix – única actitud científica – nous coneixements, noves afirmacions".

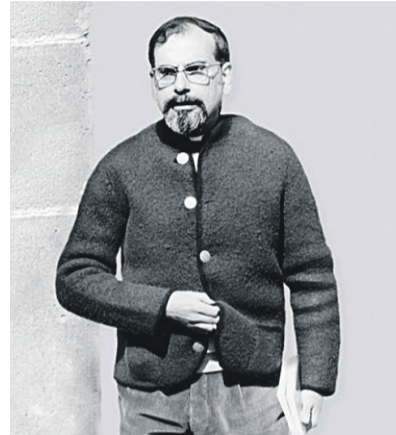
Josep Maria Bosch també va ser mestre de mestres i va ser un punt de referència per a tots els qui van/vam passar per l'Escola Decroly de Barcelona.

Era un enamorat del mètode actiu i la seva tesi doctoral va ser precisament un estudi sobre la pedagogia activa europea. L'any 1955, per preparar-la i documentar-se adequadament, va fer estades a França, Suïssa i Anglaterra.

Abans d'entrar al Seminari de Barcelona, puix es tractava d'una vocació tardana, havia estat cofundador de l'internat de La Molina, a La Cerdanya, seguint el model de "École des Roches" de la Normandia. L'any 1950 va ser ordenat sacerdot de Barcelona, amb la qual cosa el podem incloure en el grup de grans sacerdots catalans de la segona meitat del segle XX, dedicats a l'educació. Em refereixo a Mn. Antoni Batlle, el Pare Ros, els jesuïtes Pare Vergés i Pare Miquel Batllori, etc. Mossèn Bosch va ser l'impulsor de l'ensenyament actiu dins de l'escola cristiana de Catalunya.

Un anys més tard va visitar l'"École Decroly" de Brussel·les, on es va enamorar de la bondat del mètode

Pa negre és una de les novel·les de més èxit d'Emili Teixidor.

•
L'Escola de Barcelona busca, investiga; de cada assaig, de cada experiència, adquireix nous coneixements, noves afirmacions.
•

emprat, especialment pel que fa referència a la capacitat d'observació, experimentació, comprovació, reflexió i conclusions a què arribaven els alumnes. Fortament impressionat pel tipus d'ensenyança que allà s'impartia, va decidir traslladar a Catalunya aquell mètode i va fundar, l'any 1958, l'Escola Decroly de Barcelona, que dirigí fins al curs 1999 –2000.

L'escola Decroly de Sant Gervasi

En Josep Maria Bosch tenia clar que l'escola activa s'havia de preocupar, principalment, de desenvolupar les capacitats dels seus alumnes així com la formació del caràcter i la disciplina interior en un ambient alegre i acollidor.

L'Escola calia que semblés una casa perquè de fet, mestres i alumnes formaven també una família. La seva metodologia preferida eren els centres d'interès, tècnica pedagògica que permet agrupar i connectar tot de coneixements de diferents matèries i assignatures, apresos amb l'estudi de l'entorn. La psicologia globalista Decroly permet partir dels temes proposats per els mateixos nens, amb la

condició que el mestre sàpiga quines tècniques, quines nocions i quines referències és convenient introduir en cada moment.

De fet, els treballs de síntesi que demanà posteriorment la LODE a l'escola de secundària del nostre país no són altra cosa que centres d'interès per a alumnes grans!

"El trasllat de l'escola al camp", tal com ell anomenava les estades, les excursions i les observacions en plena naturalesa, formen part ineludible de qualsevol centre d'interès sobre les ciències. Per això l'any 1970, va restaurar la masia mil·lenària de Sant Pere de Vilalta, a Castellallat, com a complement imprescindible de l'escola barcelonina.

"L'ermità de Vilalta: biografia espiritual de Mn. Josep M. Bosch i Torrens", llibre de Xavier Bañó, antic alumne de l'Escola Decroly de Barcelona, és una biografia espiritual de mossèn Bosch, escrita en versos plens de gratitud i respecte del biògraf cap al biografat, però també dictats per la fidelitat als fets que van construir la vida del personatge i als claroscurs que van conformar la personalitat polièdrica i sovint polèmica de l'home.

Mossèn Bosch, a més d'un pedagog excepcional, (els seus antics alumnes parlen, per exemple, del feliç que se'l veia quan preparava una observació) va ser també un home d'una gran cultura, immers en la poesia (va publicar tres reculls de poemes) i en la música clàssica, especialment de W. Amadeus Mozart. El 1966 va fundar l'"Associació d'Amics de Mozart" vinculada al Mozarteum de Salzburg de la qual en fou president.

Mn. Josep M. Bosch va viure, sempre, intensament. •

El català, llengua comuna

► Carme Rocamora (@CarmeCRS)

"Per mi el català és una petita pàtria que m'ha regalat el món". Aquesta va ser una de les declaracions més aplaudides, pronunciada per Gerardo Pisarello, la nit en què la Plataforma per la Llengua va presentar la seva campanya "El català, llengua comuna".

Va ser el passat dimarts 24 d'abril a la Sala Luz de Gas i va comptar ambponents de primera: l'actriu Dolo Beltran, la religiosa Sor Lucía Caram i els polítics Gerardo Pisarello i Albano Dante Fachín, que aquest últim, després de fer broma sobre la seva pronunciació de les essés sordes i sonores va dir: "La paraula que jo relaciono amb el català és 'sort', la sort que vaig tenir d'adquirir una nova llengua quan vaig arribar aquí. És alegria, perquè tenir dues llengües, és una sort i no un problema"

L'actriu Lúdia Coll va portar a terme la dinamització de l'acte i va explicar que la campanya de l'ONG del català busca la difusió i la sensibilització a partir de la projecció de càpsules gravades on apareixen personalitats del món divers i les seves experiències amb el català.

Són 14 testimonis de la política, la cultura, dels mitjans de comunicació i de la societat civil en general que van des de l'expresident de la Generalitat José Montilla, l'actriu Dolo Beltrán, l'arquitecta Benedetta Tagliabue o bé la religiosa Sor Lucía Caram. La diversitat mostra

l'objectiu: vinguis d'on vinguis, el català llengua comuna.

Aquesta campanya clourà amb un concert gratuït el pròxim 19 de maig a Ciutat Meridiana, amb actuacions de grups com Mishima, Joan Garriga o la Iaia. Els organitzadors expliquen que realitzar l'acte a aquest lloc respon al fet que és un barri "on viuen moltes famílies de classe treballadora amb situacions i orígens diversos i complexos, on hi ha un dèficit important de programació cultural, i on encara cal treballar de valent perquè la llengua catalana sigui la llengua comuna i de cohesió del barri".

La intenció final d'aquesta campanya és doncs reivindicar l'ús del català com a element de cohesió social a la societat catalana "davant el retrocés en l'ús de la llengua i els atacs rebuts els darrers 15 anys", explica la Plataforma. L'ONG vol reforçar així el rol del català com a llengua pròpia de Catalunya i comuna de tots els catalans, "vinguin d'on vinguin, pensin com pensin i visquin com visquin". •